

Scris de adrian.vasilescu pe 22 noiembrie 2022, 12:10

Dobanda de referinta, pacea sociala si alte active

La conferinta de presa de luni, de la Banca Centrala, intrebarile jurnalistilor au trecut deseori dincolo de sfera problematicii strict bancare. Au fost puse in discutie teme din prim-planul dezbatelor publice, cum sunt facturile la energie, pensiile, salariile bugetarilor, deficitele, consolidarea fiscala. N-a fost o premiera. De regula, analizele pe care guvernatorul Mugur Isarescu le prezinta in astfel de ocazii sunt strans legate de contextul larg al realitatilor interne si externe, asa ca de fiecare data sunt urmate de intrebari din toate domeniile economico-sociale. De aceasta data insa accentele au fost mai puternice iar ingrijorarile mai mari.

Subiectele fierbinti de politica monetara, cum sunt inflatia, dobanda de referinta, cursul de schimb, ROBOR-ul, IRCC-ul, au fost desigur intoarse pe toate fetele. Dar si intrebarile referitoare la temele mai sus enuntate, fara exceptie, au primit raspunsuri detaliate si aprofundate. Mai cu seama ca numerosi indicatori financiari au implicatii in toate mediile sociale.

Guvernatorul a invocat ROBOR-ul, un indicator monetar, caruia la un moment dat i-a fost data prin lege o importanta functie pe piata creditelor si astfel a devenit si indicator social. Sau problematica populatiei vulnerabile, lovita de criza energetica si de inflatie, pentru a caror protectie e nevoie si de capital social. Sau la filtrele de risc din activitatea de creditare, ce impun selectii severe, care au indepartat pericolul supraindatorarii populatiei. Din perspectiva unei realitati inevitabile: aceea ca in niciun caz creditul nu are cum sa fie un ajutor social. Ceea ce nu inseamna ca ajutorul social poate fi lasat in plan secundar. „Progresul unei tari, a subliniat guvernatorul, nu poate fi asigurat fara pace sociala”.

Analizele BNR pot fi de folos in rezolvarea acestor probleme. Inclusiv in cele legate de salarii bugetare si de pensii. Cu conditia absoluta ca sa ramana in plan tehnic. Pentru ca, in toate aceste probleme extrem de sensibile, decizia trebuie sa fie exclusiv de natura politica.

Asa sunt gandite solutiile pentru astfel de probleme in toate tarile democratice. Dezvoltate sau mai putin dezvoltate. O dezbatere relevanta, in acest sens, a avut loc in Statele Unite ale Americii. Jerome Powel, seful Fed, a vorbit frecvent de-a lungul anului in curs despre cat de importanta si cat de greu de calibrat este „linia neutra” a politicii monetare. Acea linie care, in contextul actualei crize a preturilor de consum, desparte doua fronturi: pe cel in care se duce

batalia pentru calmarea inflatiei globale de cel in care eforturile sunt concentrate pentru evitarea recesiunii. "Linia neutra" marcand in realitate, pe tabla de sah a politicii monetare, pozitiile ocupate de rata dobanzii de referinta in rol de regina. Orice coridor al ratei in cauza, daca rateaza linia optima, provoaca riscuri majore: dedesubt inflatia va fi scapata de sub control iar deasupra cresterea economica va fi expusa stagnarii sau contractiei.

Unele cercuri americane de dezbateri au avut retineri privind sintagma "linia neutra". Nu in ceea ce priveste continutul. Cu forma nu s-au impacat. "Linia neutra" sugerand un rol pasiv al Fed, in contrasens cu realitatea. Pentru ca, mai ales prin inasprirea politicii monetare, inflatia in SUA tinde deja sa se transforme in deflatie.

Peste tot, in lume, s-au inmultit vocile care sustin ca inflatia e o problema, dar scaparea ei si mai mult din frau ar putea sa devina o super-problema. Banca Reglementelor Internationale, care nu a facut exces de declaratii, a iesit la rampa sustinand ca socurile inflationiste contamineaza consumul, investitiile si locurile de munca. Si ca, in consecinta, „bancile centrale trebuie sa urce dobanzile rapid si hotarat pentru a stapani inflatia”. Nu intamplator, in acest context, directorul general al FMI, Kristalina Georgieva, a fost intr-atat de atenta in exprimare incat - avertizand consumatorii din intreaga lume ca vor mai avea un pret de platit nu numai sub presiunea inflatiei rampante, ci si ca efect colateral in confruntarea bancilor centrale cu inflatia - trebuie sa se astepte la „unele suferinte”.

Si a repetat: "Stabilitatea preturilor este importanta pentru protejarea veniturilor si pentru sustinerea cresterii economice, DAR ...acest obiectiv nu va putea fi obtinut fara unele suferinte". in acest context, un dicton cucereste lumea: „dobanda de politica monetara este cel mai important activ social al oricarei banci centrale”.

Cand presa din tarile dezvoltate toaca zilnic subiectul „sfarsitului prosperitatii”, cel mai des folosit exemplu fiind si cel mai recent - „frana datoriilor” - asta, da, este o problema sociala. Lumea larga e cu ochii la iarna ce vine si numara saptamanile ce ne mai despart de vremea rece. Si, totodata, sunt identifica potentiale restrictii si suferinte.

Carmen Reinhart, de la Harvard, clasata, in topurile internationale intre cei mai mari economisti al lumii, invocand istoria economica, a subliniat ca rareori, in istorie, confruntarea cu inflatii mari nu s-a soldat cu recesiuni. Tot mai multe banci centrale, sub aceasta amenintare, sustin ca vor ridica dobanda pana la inaltimea unei linii care sa nu fie nici mai sus, dar nici mai jos de nivelul la care inflatia sa poata fi invinsa.

ADRESA: <http://crct.ro/nAuD>